

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Zienswijze GS op initiatiefvoorstel werkgroep Commissie Janssen
Datum	07-05-2024
Documentnummer	UTSP-1592886072-678
Van	Ross van Ravenswaay
Telefoonnummer	+31651112138
E-mailadres	ross.van.ravenswaay@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	BDV
Team	FN1
Portefeuillehouder	Bakker

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

De Commissie Janssen heeft op 11 april 2024 het initiatiefvoorstel werkgroep Commissie Janssen aangeboden aan Gedeputeerde Staten voor een zienswijze. In het voorstel wordt een twaalfstal voorstellen gedaan, waarbij een aantal zich richten op het verbeteren van de P&C-cyclus. De voorstellen worden, met waardering voor het vele werk van de commissie, meegenomen in de uitwerking van de P&C-cyclus vanaf 2025.

In deze brief vindt u onze zienswijze op de voorstellen over de P&C-cyclus uit het initiatiefvoorstel werkgroep Commissie Janssen en verzoeken wij u om enkele punten bij te stellen op basis van deze zienswijze.

Inleiding:

Tijdens de eerste vergadering van de FAC in de huidige Statenperiode heeft de FAC besloten om uit haar midden een werkgroep te benoemen, genaamd de Commissie Janssen. De Commissie Janssen heeft de opdracht gekregen om een advies te formuleren ten aanzien van de P&C-cyclus, grip op personeelsomvang en -capaciteit en sturen op personeelsbeleid, de strategische agenda van de FAC en de toekomst van de FAC.

Op 15 november 2023 heeft de commissie Janssen met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie gesproken over hun rol in de doorontwikkeling van de P&C-cyclus. Dit gebeurde aan de hand van het praatstuk *Verkenning doorontwikkeling P&C-ambtelijke organisatie*. Ook is overleg geweest met PwC. Zij hebben o.a. een presentatie gegeven met voorbeelden van P&C-producten van andere publieke organisaties.

Wij waarderen de wijze waarop de commissie Janssen invulling heeft gegeven aan dit proces en de inhoud om de P&C Cyclus en daarmee de sturing in de organisatie te verbeteren. Ook stellen wij het op prijs dat gedurende het proces er een dialoog kon worden gevoerd waarbij de commissie de haalbaarheid van haar denkrichtingen kon toetsen. Wij steunen de inhoudelijke denkrichting van de voorstellen en de daarmee ook ingezette koers van de doorontwikkeling van de verschillende cycli.

Ten aanzien van de geformuleerde voorstellen zullen wij per onderwerp onze zienswijze delen:

P&C-cyclus (soort documenten en planning van de documenten)

Zienswijze GS

Wij onderschrijven de wens om de jaarrekening vanaf P&C-cyclus 2025 een PS-cyclus eerder te kunnen behandelen dan de kadernota. Wij zullen vanaf het boekjaar 2025, halverwege de maand april, de jaarrekening in GS vaststellen, zodat deze vervolgens aan PS kan worden aangeboden. Wat betreft de kadernota zal deze halverwege de maand mei aan GS worden aangeboden. PS gaat daarbij over de planning van haar vergaderingen maar kan met bovenstaande indien gewenst rekening houden om beide documenten ook daadwerkelijk gescheiden/na elkaar te behandelen.

Concreet betekent het voorstel een versnelling van vier weken waarbij er dan voor ons een realistische opgave ligt om versnelling aan te gaan brengen in het interne proces in samenhang met de controle door de accountant. Met de controlerend accountant zullen nadere afspraken gemaakt moeten worden over de doorlooptijd en start van de controle en de beschikbaarheid van een controleteam. Dit zal ook meegenomen worden in de aanbesteding van de nieuwe accountantsdienstverlening.

Bij dit advies moeten wij ook rekening houden met een eerste jaarafsluiting in het nieuwe financieel systeem SAP 4/Hana per boekjaar 2024 en de start van een nieuwe accountant in 2025. Vooruitlopend op deze ambitie stellen wij voor om per jaarrekening 2024 al de eerste stappen te gaan zetten richting versnelling, als een zogenaamd 'oefenjaar' op basis waarvan we kunnen leren en doorontwikkelen. Wij zullen u tijdig actief melden als de nieuwe planning niet haalbaar blijkt te zijn.

De voorjaarsnota wordt een nieuw product in de P&C Cyclus die nu niet opgenomen is.

De Commissie Janssen geeft aan dat deze rapportage alleen de verwerking van de autonome ontwikkelingen bevat. Dit betekent dat er geen sprake is van een rapportage over beleid en dus ook niet de financiële voortgang gedurende het jaar. Op deze wijze kunnen wij invulling geven aan het voorstel.

Bij de najaarsnota wordt voorgesteld om de peildatum 1 augustus te hanteren met een vaststelling in PS in oktober. De benodigde doorlooptijd voor de najaarsrapportage maakt dit helaas niet mogelijk, omdat het proces de belangrijkste tussenrapportage wordt en dus vanuit de organisatie breed gevoed moet worden. De najaarsnota geeft met name inzicht op de eindejaarverwachting die opgesteld wordt op basis van de dan actuele cijfers. Om als PS tijdig te kunnen bijsturen stellen wij dan ook voor om de peildatum aan te passen naar 30 juni waarbij wij in de eerste, uiterlijk tweede GS-vergadering na het zomerreces een besluit nemen en de najaarsnota aan PS toezenden. In deze rapportage zullen we de peildatum alleen gebruiken voor de prognose van de eindejaarverwachting, waarbij we dan alleen de eindejaarverwachting opnemen in de najaarsnota.

Informatiebehoefte en leesbaarheid

Zienswijze GS

Wij herkennen dat de P&C-producten omvangrijk zijn wat veroorzaakt wordt doordat de informatievoorziening ingericht is op de gehele doelenboom (programma, beleidsdoel en meerjarendoelen) en verweven is met de beleidscyclus.

PS, GS en de ambtelijke organisatie hebben elk een andere informatiebehoefte, respectievelijk op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Wij herkennen ons dan ook in het voorstel om de informatiebehoefte aan PS terug te brengen naar het (strategische) programmaniveau, met als aparte bijlage (ter informatie) nadere informatie op beleidsdoelniveau. Dit betekent dat er dan ook niet meer op meerjarendoelen en kostencategorieën gerapporteerd zal worden, waarbij uiteraard wel de operationele sturing binnen de provincie onderliggend aan de beleidsdoelen intact blijft.

De overige adviezen worden herkend en zullen geborgd worden vanaf P&C-cyclus 2025.

De niet verplichte paragrafen

Zienswijze GS

Wij herkennen het advies over de paragrafen projecten, klimaat en brede welvaart. Deze adviezen worden geborgd vanaf P&C-cyclus 2025. Voor wat betreft de paragraaf arbeidscapaciteit is besproken dat de huidige informatievoorziening in de jaarrekening niet overeen komt met de behoefte bij PS. Om deze reden wordt vanaf jaarrekening 2023 de Staat van de Organisatie opgeleverd ter vervanging van de huidige paragraaf arbeidscapaciteit. Dit wordt verder uitgewerkt onder de zienswijze grip op personeel.

Digitalisering P&C-documenten

Zienswijze GS

In de huidige werkwijze worden de P&C-producten voor Statenleden zowel fysiek als volledig digitaal aangeboden in het stateninformatiesysteem en via het P&C-portaal: provincie-utrecht.pcpportal.nl. Daarbij is het mogelijk om 'door te klikken' vanuit de programma's naar het niveau van de beleidsdoelen en lager. Het P&C-portaal wordt het leidende digitale middel voor P&C-producten. Voor besluitvorming door ons zal een download gemaakt worden die in het iBabs systeem ter vaststelling aangeboden wordt. Ook voor de bewoners van de provincie Utrecht zijn de producten digitaal te vinden op de website, via het P&C-portaal en wordt het product in een toegankelijke PDF aangeboden.

Gezien de huidige inrichting van de informatievoorziening adviseren wij om zo snel mogelijk de overstap te maken naar volledig digitaal. Daarbij kunnen uiteraard trainingen aangeboden worden aan de Statenleden om hen waar gewenst te ondersteunen met deze nieuwe werkwijze. Deze werkwijze sluit ook aan bij de duurzaamheidsambities van de Provincie Utrecht.

Beleidsevaluatie

Zienswijze GS

De provincie Utrecht kent op dit moment verschillende cycli, o.a. de beleids-, P&C- en managementcyclus, die onderling veel samenhang hebben. Wat betreft het beleid van de begrotingsprogramma's, de beleidsdoelen en indicatoren is de P&C-cyclus volgend op het door het bestuur vastgesteld beleid. De commissie constateert dat de beleidscyclus op dit moment onvoldoende tot zijn recht komt. Wij onderschrijven dat om de verbeteringen in de P&C-cyclus te realiseren het randvoorwaardelijk is dat de beleidscyclus als volwaardige cyclus wordt doorlopen, het zijn wat ons betreft communicerende vaten. De omvang van de documenten in de P&C-cyclus kunnen hierdoor beperkt blijven. Het verbeteren van de inhoud en samenhang van de P&C-, beleids- en managementcyclus zullen wij de komende periode verder vormgeven en komen hierover in het 4e kwartaal van dit jaar met een voorstel hoe we dit concreet invulling gaan geven.

Wij zullen bij de uitwerking van het voorstel rekening houden met de volgende punten:

- Rekenschap geven van en aansluiten bij de ontwikkelingen en werkwijze van monitoring zoals die nu plaats vinden rondom de monitoring Omgevingsbeleid;
- De inzichten van het GS-onderzoek 2023 Beleidsmonitoring een plek geven;
- Kritisch te kijken hoe de koppeling tussen de P&C- en beleidsdoelen praktisch beslag krijgt: het risico is aanwezig dat de verschillende doelen van verschillende monitors door elkaar worden gehaald. En dat de P&C-cyclus wordt gebruikt om de (inhoudelijke) resultaten van het beleid te toetsen in plaats van te sturen op de financiële voortgang.
- Ruimte creëren voor (tussentijdse) evaluaties en monitors die gericht zijn op kort cyclisch en reflexief ('lerend') te monitoren;
- Monitoring kan op veel en verschillende niveaus worden toegepast:
 - a) Trendmonitoring helpt bij de strategische keuzes en agendering van nieuwe onderwerpen, zoals bijvoorbeeld de monitoring brede welvaart.

- b) Beleidsmonitoring is bedoeld om enerzijds beleidsdoelen (wat willen we bereiken?) en anderzijds om resultaten en activiteiten te monitoren (wat hebben we gedaan? output). Doel hiervan is om te bepalen of we de juiste dingen doen (interventies);
- c) Tot slot willen we monitoren hoe het met de uitputting van onze financiële middelen gaat. Doel is om te sturen op onze uitgaven.

Grip op personeelsomvang en -capaciteit en sturen op personeelsbeleid

Zienswijze GS

We onderschrijven de constatering van de commissie Janssen dat de sturing op personeelsbeleid en arbeidscapaciteit de primaire verantwoordelijkheid is van de directie en Gedeputeerde Staten.

In de jaarrekening worden per programma de personele lasten toegelicht. Daarnaast is in 2023 de Staat van de Organisatie verzonden aan PS. De Staat van de Organisatie beschrijft op hoofdlijnen hoe de provinciale organisatie van de provincie Utrecht ervoor staat. Het bestaat uit een feitelijke weergave met kerncijfers over de organisatie. Dit doen wij op basis van de huidige beschikbare HR data van 2023. Wij hebben de ambitie om de Staat van de Organisatie (in afstemming met de Staten) in de komende jaren te evalueren en verder te verfijnen naar een passend en informatief hoogwaardig instrument voor de Staten. Jaarlijks wordt Provinciale Staten opnieuw over de Staat van de Organisatie geïnformeerd. Over het moment van oplevering zullen nog nadere afspraken worden gemaakt.

Tot slot

De gewenste veranderingen worden onderkend en zullen na besluitvorming uitgewerkt worden. Daarbij is het belangrijk om te vermelden dat er afhankelijkheden zijn die niet volledig door ons te beïnvloeden zijn, maar wel impact kunnen hebben op het moment dat we het doel bereiken. Ook kan het natuurlijk zo zijn dat bepaalde facetten in de uitwerking en/of realisatie lastiger te bewerkstelligen zijn dan nu gedacht. Mochten deze zaken zich voordoen, dan zullen wij Provinciale Staten daar tijdig over informeren en een plan presenteren met de mogelijkheden.

Vervolprocedure / voortgang:

Het initiatiefvoorstel van de commissie Janssen zal inclusief onze zienswijze besproken worden in FAC van 15 mei 2024.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen